БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 148 (4139).

29 ИЮЛЬ

СЕШАНБА

1969 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ҲОСИЛГА-ҲОСИЛ ҚЎШИЛЯПТИ

Янгийўл районидаги Свердлов номли колхоз пахтакорлари деҳқончилик ишларини намунали бажаряптилар. Хўжаликда пахтачилик салмоқли ўринни эгаллайди. Бу ерда салкам 1000 гектар ерда деҳқончилик қилинади. Пахтакорлар ўтган йилга нисбатан ҳар гектар ердан 4 центнердан, ялпи ҳосилдорликни гектар бошига 29 центнерданга етказиш учун ҳаракат қиляптилар.

Бу ерда мўл ҳосил етиштириш учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Тажрибали, серғайрат деҳқонлар кўп. Сув, ўғит, техника етарли. Гап ана шу кучлардан самарали фойдаланиб, ишни пухта ташкил қилишда қолган. Биз хўжаликнинг кўпгина бригада ва звеноларида бўлдик.

Ҳақиқатан ҳам ишлар режали, соз кетяпти. Ҳар бир иш агротехника қоидаларига тўла риоя қилинган ҳолда бажарилаётгани сабабли ҳам кенг пайкалларда мўл ҳосил етиштирилмоқда. Ғўзалар бегона ўтлардан ҳоли этилган. Сувчилар яхши ишлашяпти. Айниқса улар ғўзани саратон сувига қондиришмоқда Яхши суғорилган ва вақтида озиқлантирилган майдонлардаги ғўзалар қийғос гулга кирган. Дастлабки экилган майдонлардаги ғўзаларда ҳозирнинг ўзидаёқ 2—3 тадан кўсак санаш мумкин. Х. Миразизов, И. Эрназаров каби ўртоқлар намуна кўрсатмоқдалар. Улар ҳар бир картадаги ниҳолни сифатли культивациядан чиқараётганликлари сабабли ҳосил кўпаймоқда.

Пахтакорлар ҳосил етилиб пишганга қадар барча майдонларда ишлов беришни бўшаштирмасликни ўз олдиларига асосий мақсад қилиб қўйдилар. Колхозчилар карталарнинг ичидаги ўтларни юлиб ташлаш билан кифояланишаётгани йўқ. Шу билан бирга ариқ четидаги ўтларни ҳам юлиб, ғўзаларни шамоллатмоқдалар.

М. ҚАЮМОВ,
Ш. ШОАЛИМОВ.

АБДУСАТТОР УСМОНОВ бошлиқ бўлим пахтакорлари Бўка районидаги «1-Пискент» совхозининг ҳосилдорликни йил сайин ошириб боришда намуна кўрсатиб меҳнат қилаётган бўлимлардан ҳисобланади. Бу йил улар ҳосилдорликни 3-4 центнерга кўтариш, барча майдондаги пахтани машиналар ёрдамида териб олиш учун астойдил курашмоқдалар. Суратда: (ўнгда) илғор бригада бошлиғи И. Бобожонов, (чапда) бўлим бошлиғи А. Усанов, механизатор Х. Холматов ва бош агроном Х. Иброҳимовлар ғўзалар ҳолатини кўздан кечирмоқдалар.

Ф. Лутфуллаев фотоси.

БЕКОБОДДА ЎРИНСИЗ МАҒРУРЛАНИШ

...Бошқарувчининг гапига эътироз билдирилмади. Машинадан тушиб мутахассислар билан қатор ораладик. 2-бўлим бошқарувчиси Қурсаид Велиев бизнинг эътиборимизни карта ўртасида ғуж бўлиб ўсиб турган ғўзага жалб қилди. Қаранг, бир уяда уч туп ғўза, бири уч-тўрттадан шох чиқариб, бўйи белбоққа уради. Аммо унда шона ҳам, гул ҳам кўринмайди. Ёнидаги иккинчи-учинчи ўсимлик қисилиб ҳали қадар ҳосил шохларини кўрсатмаган.

— Нега бундай?— деб берилган саволга бошқарувчи жавоб топа олмай гапни бошқа мавзуга айлантирди.

Маълум бўлишича, бу картадаги ғўзани суғоришда жиддий хатога йўл қўйилган. Ғўза ўн кун сув ичида қолган. Қўллатиб суғорилиши сабабли пушталарга ҳам сув чиқиб кетган. Шу сабабли ниҳолларнинг бир қисми сарғайган, бир қисми эса ҳосил тугунчаларини тўкиб юборган. Ғўзанинг бундай аҳволга тушиб қолганлигидан бехабар бўлган бошқарувчи нормадан ташқари яна бу ерга азот солиш ҳақида буйруқ ҳам берган.

Область партия, совет активлари, агрономлар ва бошқа мутахассислардан иборат комиссия томонидан ўтказилган текширишда Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхозининг 2- бўлими ҳамда бошқа карталарида ҳам ғўзани парвариш қилишда жиддий камчиликларга йўл қўйилганлиги аниқланди. Мутахассислар ғўза культивациясига бўлимда тегишли эътибор берилмаётганини конкрет мисоллар билан кўрсатдилар. Кўпгина тракторларнинг иш органлари ерни беш сантиметр кенгликда юмшатиб кетаётганлиги сабабли ғўзаларнинг ён атрофи юмшамай қолмоқда.

Бўлимнинг Аъзам Исмоилов, Шериқўзи Сулаймонов бошлиқ звеноларида ғўза ҳаддан ташқари қўллатиб суғорилиб катта хатога йўл қўйилган. Сувчилар сон орқасидан қувиб сифатига жиддий аҳамият бермаяптилар. Сувнинг оқаваси зовурларга туширилиб юборилмаётганлиги сабабли карталарнинг пастки қисмидаги ғўзалар сув ичида кўмилиб ётибди.

Мутахассислар бошқарувчига ишнинг ўз ҳолига ташлаб қўйилганлигини айтишганида у ҳеч нима деёлмади.

Фактлар бўлимда ишчи кучларидан тўғри фойдаланилмаётганини кўрсатади. Хоҳлаган киши истаган вақтда хўжа кўрсинга ишга келиб кетмоқда. Ишнинг бажарилиши устидан назорат қаттиқ ўрнатилмаган. Шу сабабли 435 гектар майдондаги ғўзанинг ярмидан кўпи ўсишдан анча орқада. Ҳали гулга кирмаган ҳосил тугунчалари кўрсатмаган. Бошқарувчи ташкилотчилик, талабчанлик кўрсатиш ўрнига ўринсиз мақтаниб, ғўзанинг кўки билан ўзини юпатиб юрибди.

6-бўлим башқарувчиси Абдусамат Ҳалилов ҳам манманликка берилиб кетган. У дастлабки йилларда қўлга киритган ютуқлар билан ҳали ҳам мағрурланиб юрибди.

Комиссия аъзолари райондаги ялпи ҳосилнинг чорак қисмини берадиган 1-«Далварзин» совхози (директори Чалоков) нинг бошқа бўлимларида, звеноларида ҳам ҳосил тўплашда ўзибўларчиликка йўл қўйилаётганлигининг гувоҳи бўлдилар.

2-«Далварзин» совхози (директори Исмоилов) да ҳам ишлар ўлда-жўлда. Ғўзаларни парвариш қилишда агротехника қоидаларига тўла риоя қилинмаяпти. Бундай фактни кўпчилик бўлим, бригадалар мисолида кўриш мумкин. Шу сабабли ғўзалар ривожланишдан ўн-ўн беш кун орқада. Ўтган йили шу вақтда ҳар туп ғўзада 4 тадан кўсак тўпланган эди. Ҳозир эса бундай кўсаклар бир ярим-иккитаданга тўғри келяпти, холос. Бунга асосий сабаб нимада? Биринчидан, хўжаликда ғўзаларга кўндалангига ишлов бериш тўхтатиб қўйилган. Иккинчидан, ҳар бир туп ниҳолни сифатли чопиқ қилиб тагини юмшатиш унутилган. Бунинг ўрнига чопиқчилар бегона ўтларни ўлдириш билан шуғулланяптилар. Бундай фактларни А. Тошматов бошқарувчи бўлган 5-, Э. Йўлдошев бошқарувчи бўлган 2-бўлимда кўпроқ учратиш мумкин.

Озиқлантиришда илғорлар тажрибасига суянилмаяпти. Кўпгина майдонларда эгат оралаб ўғит солинган. Мутахассислар райондаги Дзержинский номли, Навоий номли колхозларда ҳам ғўзани суғориш, озиқлантириш, ишлов беришдаги йўл қўйилаётган камчиликларни қайд қилдилар.

Бекобод райони хўжаликларида ҳосил тўплаш ойлиги қониқарсиз олиб бориляпти. Ишдаги бундай камчиликни дарҳол тузатиш юзасидан комиссия аъзолари қимматли маслаҳатлар бердилар. Ҳар бир колхоз, совхозда ернинг шароитини ҳисобга олган ҳолда суғориш лозимлигини айтдилар. Айниқса кўринишда чиройли бўлган, лекин ҳосили йўқ ғўзаларга ўғит бермаслик, ортиқча сув қуймай туриб, чуқур ариқ олиш, сифатли культивация қилиш билан ғўзанинг тагини қуёш нуридан кўпроқ баҳраманд қилиш кераклиги айтилди. Ғовлоб кетган, 12—14 шохга етган ғўзаларни дарҳол чеканка қилиш керак.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети 1969 йилнинг биринчи ярми учун чорвадорларнинг иш якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил Байроғи **Бўстонлиқ районига** ҳам берилди. (Район партия комитетининг секретари ўртоқ **Юсупов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Қўйшимонов**, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Усмонов**. (Район 98,6 процент қорамолни, 97,7 процент чўчқа, 97,5 процент қўй туёғини сақлаб қолди. Қорамол туёғини 2,9 процент ва паррандани 3,4 баравар кўпайтирди, гўшт тайёрлаш ярим йиллик планини 108,8 процент, сут тайёрлаш планини 103,2 процент, жун тайёрлаш планини 155,5 процент, тухум тайёрлаш планини 133,2 процент қилиб бажарди. Гўштга топшириладиган қўйларнинг ўртача тирик вазни 49 килограммдан бўлди. Байроқ Сурхандарё область Бойсун районидан олиб берилди.

БЎРДОҚИЧИЛАР ЮТУҒИ

Орджоникидзе районидаги «Коммунист» колхозининг бўрдоқибоқарлари самарали меҳнат қилишиб, катта ютуқларини қўлга киритмоқдалар. Улар қисқа вақт ичида давлатга гўшт топшириш йиллик планини ортиғи билан бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар. Йиллик план 102 процент қилиб адо этилди.

М. ЭГАМҚУЛОВ.

ЁШ ОФИЦЕРЛАРНИ ЧИҚАРИШ МАРОСИМИ

Тошкентдаги В. И. Ленин майдони 28 июль эрта саҳарда бошқача тус олди. Бу ерда В. И. Ленин номидаги Тошкент олий умумқўшин командирлари билим юртини ва Тошкентдаги бронетанк қўшинлари маршали Ф. С. Рибалко номидаги олий танк командирлари билим юртини тамомлаб чиққан ёш офицерларни навбатдаги чиқаришга бағишланган тантанали маросим ўтказилди.

...Эрталаб соат 9. Тантана бошланади. Генерал-лейтенант С. Е. Белоножко Тошкент ҳарбий билим юртларининг ёш офицерларни чиқариши ва уларга биринчи офицерлик унвонларини бериш тўғрисида СССР Мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречконинг буйруғини ўқиб эшиттиради. Шаҳар меҳнаткашларининг майдон трибуналарини лиқ тўлдириб ўтирган вакилларининг қизғин қарсаклари остида билим юртларининг тамомловчиларга дипломлар топширилди. Уларнинг энг яхшиларига Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов аъло даражали дипломларни ва олтин медалларни топширади. Генерал-полковник, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. И. Родимцев ҳарбий билим юртларини тамомлаб чиққанларни самимий табриклайди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов ёш офицерларни табриклаб нутқ сўзлайди.

Тантанали чиқариш маросимида Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, Н. М. Матчонов, Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолигига кандидат М. А. Абдураззоқов қатнашдилар. (ЎзТАГ).

СУТ СОҒУВЧИЛАР КОНКУРСИ

Яқинда Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институтида республикамизнинг механизация ёрдамида сут соғувчиларнинг конкурси бўлди. Бу ерга барча областлар қатори Тошкент областининг ҳам бир қанча хўжаликларидан сут соғувчилар келишди.

Шуни айтиш керакки, областимиздан қатнашган бир қанча сут соғувчилар яхши ўринларни эгаллай олмадилар. Чунки улар агрегатларни йиғишда ҳам, қисмларга ажратишда ҳам моҳирлик кўрсатаолмадилар.

Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институтининг ходимлари ўтказаётган тажрибалар, шу институтнинг «Красний водопад»даги таянч базаси чорвадорларининг қўлга киритаётган ютуқлари шуни кўрсатмоқдаки, сигирларни механизация ёрдамида соғишда вақт ҳам, меҳнат ҳам кўплаб тежалмоқда ва соғиб олинаётган сутнинг сифати, тозалиги яхши бўлмоқда. Чорвачилик ишлари, сут соғиш механизациялаштирилмаган хўжаликларда 1 центнер сутни соғиб олиш учун 4—5 соат вақт сарфланмоқда. «Красний водопад»даги таянч базасида эса донгдор сут соғувчи Чудная ана шу миқдордаги сутни соғиб олиш учун ўн марта кам вақт сарфлаётир.

Икки кун давомида республикамиз колхоз ва совхозларидан келган 50 га яқин эркак ва аёл сут соғувчилар, чорвадор олимлар, мутахассислар, ўз ишининг моҳир усталари бўлган чорвадорлар билан танишдилар, тажрибаларини ўргандилар, ўз хўжаликларига бориб бу тажрибаларни амалга оширишга қарор қилдилар.

Конкурс охирида ғолиблар аниқланди. Биринчи ўринни Андижон область Избоскан районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг сут соғувчиси С. Тожибоев эгаллади ва у республикамизнинг сут соғувчилари ўртасида чемпион деб аталди. Фарғона районидаги Усмон Юсупов номли совхозининг сут соғувчиси М. Ғозиева иккинчи ўринни эгаллади.

Биринчи ва иккинчи ўринни эгаллаган ва уларга ўхшаш яхши натижаларга эришган сут соғувчилар Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Ўзбекистон комсомол Марказий Комитетининг ёрлиқларини олдилар, шу билан бирга ғолибларга қимматли совринлар топширилди.

ДЎСТЛИК БАЙРАМИ АВЖИДА

Ўзбекистон маданияти арбобларининг келиши Татаристон меҳнаткашларини ғоят қувонтирди. Татаристон АССР Олий Совети Президиумининг раиси С. Г. Ботиев Качалов номидаги катта драма театрида 26 июлда бўлган тантанали концерт кечасини очиб, сўзлаган нутқида шу тўғрида гапирди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ё. С. Насриддинова декада қатнашчилари илиқ кутиб олинганликлари учун ташаккур изҳор қилди.

Эртаси кун Ўзбекистон санъат усталари маданият саройларида, пионерлар, колхозчилар орасида концерт беришди.

Волга бўйининг катта индустрия ва илмий марказига айланган Қозон шаҳри декада қатнашчиларида унутилмас таассурот қолдирди. Уларнинг ҳаммаси Ильични эслатувчи жойларга зўр қувонч билан боришди.

Ҳурматли меҳмонлар китобида янги ёзув пайдо бўлди. Ўзбекистон вакиллари унга «Миннатдор ўзбек халқи инсониятнинг буюк доҳийсини зўр ташаккур билан абадий эслайди» деб ёзиб қўйишди.

Декада қатнашчилари Ильичнинг биринчи сургун жойи бўлган Ленино—Конушкино қишлоғига боришди.

27 июлда Татаристон АССР Олий Совети Президиумининг раиси С. Г. Ботиев Ўзбекистоннинг ижодий коллективлари ва ташкилотларига Автоном республика Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиқларини тантанали вазиятда топширди. Декадада актив қатнашганлиги учун берилган бу мукофотларни олганлар номидан Ўзбекистон ССР Маданият министри В. И. Зоҳидов ташаккур изҳор қилди.

Ўзбекистон маданияти арбоблари Татаристон меҳнаткашлари билан қизғин хайрлашиб, Ильич ватани — Ульяновскга йўл олдилар.

Г. ЛИПШИЦ,
(ЎзТАГ махсус мухбири).

СУРАТДА: конкурс қатнашчиларидан бир группаси биринчи ўринни эгаллаган С. Тожибоевни табриклашмоқдалар.

А. АБАЛЯН фотоси.

БЕШ ЙИЛЛИК ОДИМЛАРИ

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ 1969 ЙИЛ БИРИНЧИ ЯРМИДАГИ БАЖАРИЛИШИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

СССР Марказий статистика бошқармасининг ахбороти

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб кутиб олиш ва беш йилликни муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб, экономикани, фан ва маданиятни ривожлантиришда ҳамда халқ фаровонлигини кўтаришда 1969 йилнинг биринчи ярмида янги ютуқларга эришдилар. Шу йилнинг апрелида ўтказилган ва 115 миллион киши — мамлакатдаги меҳнатга яроқли аҳолининг деярли ҳаммаси қатнашган Бутуниттифоқ юбилей шанбалиги катта ишлаб чиқариш муваффақиятлари билан натижаланди, планни бажаришга анча ҳисса қўшди.

I САНОАТ

Саноат маҳсулотини реализация қилишнинг ҳамда буюмларнинг энг муҳим турларидан аксариятини ишлаб чиқаришнинг ярим йиллик плани ошириб бажарилди. Саноат ишлаб чиқаришининг ўсиши ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 6,9 процент, шу жумладан иккинчи кварталда 7,8 процентни ташкил қилди. Саноат маҳсулоти ярим йиллик планда кўзда тутилганига нисбатан 2 миллиард сўмлик кўп реализация қилинди.

Саноатнинг энг муҳим тармоқлари маҳсулот ишлаб чиқаришни қуйидагича кўпайтирди:

Электр энергетика	11 процент
Ёқилғи саноати	2 процент
Қора ва рангли металлургия	4 процент
Химия ва нефть химияси саноати	10,5 процент
Машинасозлик ва металлни қайта ишлаш	12 процент
Урмончилик, ёғочсозлик ва целлюлоза қоғоз саноати	3 процент
Қурилиш материаллари саноати	2 процент
Енгил саноат	6 процент
Озиқ-овқат саноати	4 процент
Маданий-маиший ва рўзғор моллари ишлаб чиқариш	14 процент

Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиб ишлаётган саноат корхоналари ярим йилнинг охирида 33,6 мингтага етди ва бу корхоналар бутун саноат маҳсулотининг 80 процентдан кўпроғини ишлаб чиқарди, олинган фойданинг 90 процентини берди.

Айрим министрликлар маҳсулотни реализация қилиш планини ва ишлаб чиқаришни ўстириш суръатларини қандай бажарганликлари қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди:

	1969 йилнинг биринчи ярмида планнинг бажарилиш процентн	1969 йилнинг биринчи ярми 1968 йилнинг биринчи ярмига нисбатан процент ҳисобида
СССР энергетика ва электрлаштириш министрлиги	102	111
СССР нефть қазиб чиқариш саноати министрлиги	100,6	104
СССР нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министрлиги	100,6	106

(Давоми иккинчи бетда).

БЕШ ЙИЛЛИК ОДИМЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

Газ саноати министрлиги	100,1	107
СССР кўмир саноати министрлиги	102	100,9
СССР қора металлургия министрлиги	100,7	103
СССР рангли металлургия министрлиги	100,4	106
СССР химия саноати министрлиги	100,8	112
Оғир, энергетика ва транспорт машинасозлиги министрлиги	100,9	107
Электр техника саноати министрлиги	100,8	111
Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги	101	110
Станоксозлик ва инструменталь саноат министрлиги	101	111
Асбобсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлиги	103	119
Автомобиль саноати министрлиги	101	110
Тракторсозлик ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги	101	108
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги	101	111
Енгил саноат, озиқ-овқат саноати ва рўзғор асбоблари учун машинасозлик министрлиги	101	110
СССР ўрмончилик ва ёғочсозлик саноати министрлиги	99	102
Целлюлоза-қоғоз саноати министрлиги	101	105
СССР қурилиш материаллари саноати министрлиги	99,8	103
СССР енгил саноат министрлиги	102	106
СССР озиқ-овқат саноати министрлиги	103	106
СССР гўшт ва сут саноати министрлиги	99	99,4
СССР балиқчилик хўжалиги министрлиги	105	108
Медицина саноати министрлиги	103	115
СССР Министрлар Совети ҳузуридаги микробиология саноати бош бошқармаси	100,4	104

Иттифоқдош республикаларнинг бутун саноати (шу жумладан иттифоққа қарашли саноат) бўйича маҳсулотни реализация қилиш плани ва ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари қуйидагича бажарилди:

	1969 йилнинг биринчи ярмида планнинг бажарилиш проценти	Ўтган йилнинг шу даврдагига нисбатан процент ҳисобида: 1969 йилнинг биринчи ярми	1969 йилнинг иккинчи кварталида
РСФСР	101	107	107,5
Украина ССР	102	108	108
Белоруссия ССР	103	112	112
Ўзбекистон ССР	100,3	98	103
Қозоғистон ССР	100,1	104,5	107,5
Грузия ССР	100,9	107	109
Озарбайжон ССР	100,1	103	108
Литва ССР	103	113	114
Молдавия ССР	103	106	104
Латвия ССР	103	107	107
Қирғизистон ССР	101	105	108
Тожикистон ССР	101	104	107
Арманистон ССР	101	107	109
Туркманистон ССР	96	95	103
Эстония ССР	103	109	109

Умуман мамлакат бўйича саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш натура ҳолида қуйидагича:

	1969 йилнинг 1 ярмида ишлаб чиқарилгани	1969 йилнинг 1 ярми 1968 йилнинг 1 ярмига нисбатан процент ҳисобида
Электр энергияси — миллиард киловатт-соат	341	109
Нефть — миллион тонна	158	104
Газ — миллиард кубометр	90,1	106
Кўмир — миллион тонна	297	100,4
шу жумладан коксланадиган кўмир	79,4	103
Чўян — миллион тонна	40,0	102
Пўлат — миллион тонна	54,4	103
Прокат — ҳаммаси — миллион тонна	43,3	102
шу жумладан тайёр прокат	37,6	102
Пўлат қувурлар: миллион метр	906	105
минг тонна	5691	102
Темир руда — миллион тонна	91,1	104
Минерал ўғит (шартли бирликларда) — миллион тонна	22,9	106
Ўсимликларни ҳимоя қилиш химиявий воситалари (шартли бирликларда) — минг тонна	136	113
Кальцийланган сода — минг тонна	1685	103
Каустик сода — минг тонна	890	109
Сульфат кислота — минг тонна	5258	104
Пластик масса ва синтетик смола — минг тонна	705	113
Химиявий тола — минг тонна	288	105
Автомобиль ва мотоцикл покришкалари — миллион дона	16,0	102
Турбиналар — миллион киловатт	7,7	103
Турбина генераторлари — миллион киловатт	6,4	107
Ўзгарувчан ток электр двигателлари — миллион киловатт	17,1	101
Металл қирқувчи станоклар — минг дона	102	104
Темирчилик-пресс машиналари — минг дона	21,6	105
Асбоблар, автоматлаштириш ва ҳисоблаш техникаси воситалари — миллион сўм	1213	118
Металлургия машина ускуналари — минг тонна	160	100,1
Нефть аппаратлари — минг тонна	63,0	102
Химиявий машина ускуналар ва уларнинг эҳтиёт қисмлари — миллион сўм	229	104
Магистрал тепловозлар — секциялар	740	98
Магистрал электровозлар — минг от кучи	1183	97
Магистрал юк вагонлари — минг дона	23,8	102
Автомобиллар — минг дона	413,6	107
Шу жумладан:		
юк автомобиллари	249,9	108
енгил автомобиллар	141,3	104
автобуслар	22,4	106
Тракторлар — минг дона	219	104
Қишлоқ хўжалик машиналари — ҳаммаси — миллион сўмлик	964	110
Ғалла ўрувчи комбайнлар — минг дона	47,0	93
Экскаваторлар — минг дона	14,6	108
Бульдозерлар — минг дона	16,1	112
Ёғоч-тахта (колхозлар тайёрлаганидан ташқари) — миллион кубометр	147	99
Қоғоз — миллион тонна	2,0	102
Цемент — миллион тонна	43,7	102
Йиғма темир-бетон — миллион кубометр	37	103
Ғишт (колхозлар ишлаб чиқарганидан ташқари) — миллиард дона	16,6	97
Шифер — миллиард шартли плита	2,6	103
Тунука — миллион квадрат метр	613	104
Дераза ойнаси — миллион квадрат метр	106	99,9
Газлама — миллион квадрат метр:		
ип газлама	3077	102
жун газлама	303	106
лён газлама	340	99,3
шойи	500	107
Тикилган буюмлар — миллиард сўмлик	7,1	113
Ички трикотаж — миллион дона	409	99,7
Устки трикотаж — миллион дона	175	119
Чарм пойафзал — миллион жуфт	314	106
Гўшт (саноат кўламида сўйилгани) — миллион тонна	2,8	94
Колбаса маҳсулотлари — минг тонна	1026	100
Истеъмол қилинадиган балиқ маҳсулоти — миллион сўмлик	854	111
Мол ёғи, пишлоқ ва сутга айлантириб ҳисобланган бошқа сут маҳсулотлари — миллион тонна	21	99,1
Ўсимлик мойи — миллион тонна	1,6	96
Кондитерлик моллари — миллион тонна	1,4	109
Консервалар — миллиард банка	2,6	97
Совун — минг тонна	842	98
Синтетик ювувчи воситалар — минг тонна	202	128
Соатлар — миллион дона	18,6	105
Радиоприёмниклар ва радиолалар — миллион дона	3,6	106
Телевизорлар — миллион дона	3,2	120
Холодильниклар — минг дона	1770	116
Кир ювиш машиналари — минг дона	2522	108
Мотоцикллар ва мотороллерлар — минг дона	410	105
Велосипедлар ва мотовелосипедлар — миллион дона	2,2	103
Мебель — миллиард сўмлик	1,2	108

Ўтган йилнинг биринчи ярмига нисбатан: 28 миллиард киловатт-соат электр энергия, 6,4 миллион тонна нефть, қарийб 5 миллиард кубометр газ, 1,5 миллион тонна пўлат, 1,2 миллион тонна минерал ўғит, 15 минг тонна ўсимликларни ҳимоя қилиш химиявий воситалари, 47 минг тонна кальцийланган сода, 75 минг тонна каустик сода, 81 минг тонна пластмасса ва синтетик смола, 13 минг тонна химиявий тола, 377 минг дона автомобиль ва мотоцикл покришкалари, 3,7 минг дона металл қирқувчи станоклар, 183 миллион сўмлик автоматлаштириш ва ҳисоблаш техникаси воситалари, 25,4 минг дона автомобиль, 9,3 минг дона трактор, 90 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари, 1140 дона экскаватор, 1729 дона бульдозер **кўп ишлаб чиқарилди.** Алюминий, мис, рух, никель ва бошқа рангли металлар, нефть химияси ва нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ва бошқа кўп маҳсулот турлари ишлаб чиқариш кўпайди.

Халқ истеъмол молларни ишлаб чиқариш ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан қуйидаги миқдорда кўпайди: ип газлама, жун газлама ва шойи газлама 98 миллион квадратметр, устки трикотаж 28 миллион дона, тикилган буюмлар 818 миллион сўмлик, чарм пойафзал 16 миллион жуфт, балиқ маҳсулотлари 85 миллион сўмлик, кондитерлик моллари 118 минг тонна, синтетик ювувчи воситалар 44 минг тонна, радиоприёмниклар ва радиолалар 194 минг, телевизорлар 534 минг, холодильниклар 239 минг, кир ювиш машиналари 197 минг дона, мебель 93 миллион сўмлик.

Корхоналар ишининг техника иқтисодий кўрсаткичлари яхшиланди. Қора металлургияда домна печларининг ҳажмидан фойдаланиш ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 1,5 процент яхшиланди. Электр станцияларида ҳар киловатт-соат электр энергиясига ёқилғининг солиштирма сарфи 1,6 процент камайди. Цемент саноатида айланма печлар ва тегирмонларнинг соатлик иш унуми кўтарилди; нефть қазиш саноатида кон-қудуқлардан нефть чиқариб олиш кўпайди.

Саноатда **меҳнат унумдорлиги** ўтган йилнинг шу даврдагига нисбатан 4,4 процент, шу жумладан, иккинчи кварталда 5,4 процент кўпайди.

Умуман халқ хўжалигида **фойда** 7 процент, шу жумладан, саноатда 8,5 процент кўпайди.

Умуман саноат плани бажарилиб, корхоналарнинг бир қисми маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш топшириқларини етарли бажармади. Кўпгина корхоналар жамғарма тўплаш планларини ҳам бажармадилар. Қора металл прокати, электровоз, юк вагонлари, ёғоч-тахта, йиғма темир-бетон, ғишт, холодильник, гўшт маҳсулотлари ва бошқа баъзи маҳсулот турлари ишлаб чиқариш ярим йиллик плани бир оз кам бажарилди. Кўпгина корхоналарда ёқилғи ва электр энергияси сарфлаш белгиланган нормалардан ошиб кетяпти. Сўнгги йилларда фойдаланишга топширилган бир қанча саноат объектларининг лойиҳадаги қувватлари жуда секин ўзлаштирилмоқда.

Фан ва техникани ривожлантириш энг муҳим проблемалари юзасидан илмий-тадқиқотлар, лойиҳалаш-конструкторлик ва технология ечимлари соҳасидаги ишлар давом эттирилди. Бир қанча янги машиналар, механизмлар ва материаллар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди, илғор технология, комплекс механизациялашни ишлаб чиқаришга жорий этиш ҳамда ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш юзасидан тадбирлар амалга оширилди. **1,5 миллиондан ошиқ ихтиролар ва рационализаторлик таклифлари** халқ хўжалигига **жорий этилди.** Улар бир йил ҳисобида олганда 1,3 миллиард сўмлик тежам беради. Бироқ бир қанча министрликларнинг корхоналари ва ташкилотлари илмий-тадқиқот ишлари ҳамда фан ва техника ютуқларини жорий қилиш планларини етарли бажармади.

II ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

Мамлакатимизнинг бир қанча районларида қиш ва кўклам кезлари қалин қор ва совуқ, чангли бўрон ва тошқин натижасида қишлоқ хўжалигига жиддий зарар етди. Каттагина майдонларда кузги экинларни совуқ уриб кетди, чорва моллар нобуд бўлди. Қишлоқ хўжалик ходимлари ноқулай об-ҳаво шароитлари оқибатларини тугатиш юзасидан катта иш бажардилар. Баҳори экинлар экиш плани муваффақият билан бажарилди ва совуқ урган кузги экинлар қайта экиб чиқилди.

Қийинчиликларни енгишда давлатнинг колхоз ва совхозларга кўрсатган ёрдами катта аҳамиятга эга бўлди. Қўшимча уруғлик, ем-хашак фондлари ажратилди, техникани муддатидан олдин етказиб бериш таъминланди.

Мамлакатда барча қишлоқ хўжалик **экин майдонлари** ўтган йилги майдондан ошди ва 208 миллион гектарни ташкил қилди. Донли экинлар майдони кенгайтирилди.

Колхоз ва совхозлар мамлакатимизнинг кўпгина районларида донли экин ҳосилини ўриб-йиғиб олишни авж олдириб юбордилар; ҳамма ерда пичан ўриш ва ем-хашак тайёрлаш ишлари қизғин олиб борилмоқда.

Колхоз ва совхозларда қуйидаги йилларнинг 1 июлигача **чорва туёғи ва парранда сони** тубандагича эди (миллион бош):

	1968 йил	1969 йил
Қорамол	70,0	70,5
шу жумладан сигир	23,8	23,7
чўчқа	33,7	35,8
Қўй ва эчки	138,5	125,9
Парранда	318,7	351,1

Ўтган йилга нисбатан қорамол, чўчқа ва парранда сони кўпайди, қўй ва эчки туёғи камайди.

Колхоз ва совхозларда **чорвачилик** маҳсулотлари етиштириш қуйидагича:

	биринчи ярим йиллик 1968 йил	биринчи ярим йиллик 1969 йил
Гўшт (сўйилган вазнда) — миллион тонна	3,2	3,3
Сут — миллион тонна	25,8	25,5
Тухум — миллиард дона	7,7	8,4

Чорвачилик маҳсулотлари **харид қилиш** ярим йиллик **плани** умуман бажарилди. Аммо, колхоз ва совхозларнинг бир қисми чорва маҳсулотларини давлатга сотиш планини етарли бажармади.

Ўтган ярим йилда **қишлоқ хўжалиги** қуйидагиларни олди: физик бирликларда 145 минг трактор, шу жумладан, 53 минг ҳайдов трактори; 71 минг юк автомобили ва ихтисослаштирилган автомобиль, 43 минг ғалла ўрадиган комбайн, 3,3 минг картошка қазийдиган комбайн ва 5,6 минг лавлаги қазийдиган комбайн, 3 минг пахта териш машинаси, 17 минг ўроқ машина, 91 минг трактор плуги, 24 минг юза ҳайдайдиган машина «Лушчилник», 95 минг культиватор, 102 минг сеялка, 67 минг косилка, 32 минг минерал ўғит сепувчи машина, 7,7 минг гербицид-аммиак машинаси, 37 минг универсал погрузчиклар ҳамда бошқа кўп машина ва механизмлар.

Қишлоқ хўжалигига сал кам 20 миллион тонна минерал ўғит етказиб берилди. Бу 1968 йилнинг биринчи ярмидагига қараганда 1,5 миллион тонна кўпдир.

III ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

Транспорт барча турларининг юк обороти 1968 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 2 процент, шу жумладан, иккинчи кварталда 4 процент кўпайди.

Транспортнинг айрим турлари бўйича юк обороти ва юк ташиш ярим йиллик планининг бажарилиши қуйидагича бўлди:

	1969 йилнинг биринчи ярмида бажарилгани	Ярим йиллик планнинг бажарилиш проценти	1969 йилнинг биринчи ярми 1968 йилнинг биринчи ярмига нисбатан процент ҳисобида
Юк обороти — миллиард тонна-километр			
Темир йўл транспорти	1153	98	101
Умумий фойдаланиладиган дарё транспорти	53,5	89	93
Умумий фойдаланиладиган автомобиль транспорти	28,1	98	102
Нефть қувур транспорти	115	103	111
Юк ташиш — миллион тонна			
Темир йўл транспорти	1342	98	99,9
Умумий фойдаланиладиган дарё транспорти	116	92	95
Умумий фойдаланиладиган автомобиль транспорти	1693	99,9	101
Нефть қувур транспорти	153	103	104

Денгиз транспорти юк обороти барча сузиш турларида ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 2 процент кўпайди. Чет элларда ва каботаж сузиш юк ташиш плани етарлича бажарилмай қолди. Кемаларнинг бекор тўхташи ва юксиз сузиши ҳамон кўпдир.

Ҳаво транспортида пассажир обороти ва авиация орқали ташиладиган юклар умумий ҳажми плани ошиғи билан бажарилди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан пассажир ташиш 10 процент, пассажир обороти 14 процент, юк обороти 11 процент кўпайди. Халқ хўжалигида авиациядан фойдаланиш иш ҳажми 14 процент кўпайди.

Ҳаракат составидан фойдаланиш бирмунча яхшиланди: темир йўл транспортида локомотив иш унуми, денгиз ва дарё транспортида нефть ташийдиган флот ҳамда сол ташишда шатакчи кемалар иш унуми кўтарилди.

Темир йўл транспортининг умумий юк оборотида **электровозлар ва тепловозлар** бажарган юк обороти 95,4 процентни ташкил этди.

Темир йўллар тошкўмир, кокс ва дон-дун ташиш ярим йиллик планини бажарди. Айни маҳалда нефть юклари, руда, қора металл, ёғоч-тахта, цемент ва минерал ўғит ташиш плани етарлича бажарилмади. Вагонларнинг юк операциялари билан банд бўлиб ва техника станцияларида тўхтаб қолиши кўпайди, вагоннинг ўртача суткалик иш унуми пасайди. Саноат корхоналарининг кўпгина қисми вагонларнинг белгиланган нормадагидан ортиқ вақт юк ортиб ва юк тушириб тўхтаб қолишига йўл қўйди. Темир йўл ва денгиз транспорти фойда олиш планини бирмунча камроқ бажарди.

Алоқа корхоналари халқ хўжалиги ва аҳолига алоқанинг барча турлари билан хизмат кўрсатишни янада яхшилаш юзасидан тадбирларни амалга ошира борди. Ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан алоқа маҳсулоти умумий ҳажми 12 процент кўпайди, ярим йиллик план **101 процент қилиб адо этилди.**

IV КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

Ўтган ярим йилда давлат марказлашган капитал маблағлари ҳисобига 11 миллиард сўмлик **асосий фондлар** ишга солиндики, бу қиёсий нархларда ўтган йилнинг шу даврида ишга солинганидан 3 процент кўпдир.

Электр станцияларида 3 миллион киловаттли янги қувватлар, йилига 4 миллион тоннадан зиёд кўмир берадиган шахталар ва разрезлар ҳамда йилига 11,5 миллион тонна маҳсулот чиқарадиган кўмир саралаш фабрикалари, Череповец металлургия заводида йилига 1,8 миллион тонна чўян эритадиган катта домна печи, йилига 2,5 миллион тонна пўлат қуядиган, 600 минг тонна тайёр прокат, 2 миллион тоннадан зиёд кокс, 1,2 миллион тонна минерал ўғит, 350 минг тонна целлюлоза, 304 минг тонна картон, 425 дона экскаватор ишлаб чиқарадиган янги қувватлар ишга солинди; 223 минг йигирув-урчуғи ва сал кам 4 минг тўқув станоги ўрнатилди, ҳар сменада 80 тонна гўштни қайта ишлайдиган ҳамда ҳар сменада 548 тонна сутдан ёғи олинмаган маҳсулот ишлаб чиқарадиган қувватлар ишга солинди. Умумий узунлиги сал кам 3 минг километрга борадиган янги магистрал газ қувурлари ва нефть қувурлари ишга туширилди. Саноатнинг бошқа тармоқларида, шунингдек транспортда ва савдо-сотиқда ҳам янги корхоналар қурилди ва борлари кенгайтирилди.

Қишлоқ хўжалигида фақат давлат плани бўйича ажратилган маблағлар ҳисобига қорамол боқиладиган 92 минг ўринли, чўчқа боқиладиган 87 минг ўринли, қўй боқиладиган 251 минг ўринли ва парранда боқиладиган 711 минг ўринли оғилхона ва паррандахоналар фойдаланишга топширилди. 719 минг товуқ жойлаштириш ва йилига 3,6 миллион жўжа етиштиришга мўлжалланган парранда фабрикалари қурилди; ерларни суғориш ва захини қочириш юзасидан ишлар бажарилди; дон сақлаш учун 540 минг тонналик янги элеватор ва 652 минг тонналик дон омбори фойдаланишга топширилди.

Халқ хўжалигига сарфланадиган давлат марказлашган **капитал маблағлари** 20,9 миллиард сўмни ташкил этди; барча давлат капитал маблағлари, шу жумладан, марказлашмаган маблағлар 25,4 миллиард сўмни ташкил этди ёки ўтган йилнинг биринчи ярмидагига қараганда 4 процент кўпроқ бўлди.

Бунда ишлаб чиқариш қувватлари, асосий фондлар ва капитал маблағларини ишга тушириш ярим йиллик планлари етарлича бажарилмади.

Пудрат ишлари ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан биринчи ярим йилликда 3 процент, шу жумладан иккинчи кварталда 7 процент кўпайди.

Айрим министрликлар бўйича пудрат ишларининг ўсиш суръатлари қуйидагича:

	1969 йилнинг биринчи ярмида 1968 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан процент ҳисобида
СССР бўйича жами	103
шу жумладан:	
СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиши министрлиги	99,6
СССР Саноат қурилиши министрлиги	104
СССР Қурилиш министрлиги	103
СССР Қишлоқ қурилиши министрлиги	104
Транспорт қурилиши министрлиги	100,1
СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги	102
СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	103
Газ саноати министрлиги	105
СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги	105
Шу жумладан, қурилиш министрликлари учун (субпудрат шартномалари бўйича) ишлар юзасидан	106

Колхозлараро қурилиш ташкилотлари бажарган ишлар ҳажми ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 10 процент кўпайди.

Қурилиш-монтаж ишларининг таннархини пасайтириш юзасидан ва фойда олиш юзасидан белгиланган топшириқлар етарли бажарилмади.

Шу йилнинг май ойида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети капитал қурилишни такомиллаштиришга ҳамда қурилиш ва монтаж ташкилотларини янгича планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантириш системасига ўтказишга қаратилган қарорлар қабул қилди. Мана шу қарорларни амалга ошириш юзасидан иш бошлаб юборилди.

V ХАЛҚНИНГ МОДДИЙ ФАРОВОНЛИГИ ВА МАДАНИЙ САВИЯСИНИ ОШИРИШ

Халқ хўжалигидаги **ишчи ва хизматчиларнинг сони** ярим йил мобайнида ўрта ҳисобда 86,3 миллион кишини ташкил этди ва ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 2,6 миллион киши ёки 3 процент кўпайди.

Қурилишда, ремонт-қурилиш ишларида ҳамда бинокорлик материаллари саноатининг корхоналарида банд бўлган ўртача ҳақ олувчи ходимлар категорияларининг 1969 йилда иш ҳақи ошириб борилмоқда.

Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи пул ҳисобида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 4 процент кўпайиб, 114 сўмни ташкил этди. **Колхозчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш** 5 процент кўпайди.

Жамоат истеъмол фондларидан бериладиган пул ва имтиёзлар 29 миллиард сўмдан зиёд бўлиб, ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 7 процент кўпайди. Мана шу маблағлар ҳисобига аҳоли бепул ўқиш ва медицина хизматидан фойдаланиш билан таъминланди, унга пенсиялар, нафақалар ҳамда социал таъминот бўйича бошқа харажатлар тўланди, стипендиялар, санаторийлар ва дам олиш уйларига бепул ҳамда имтиёзли шартлар билан йўлланмалар берилди, мактабгача болалар муассасаларининг харажатлари кўтарилди, отпускаларга ҳамда социал-маданий хизматнинг бошқа турларига ҳақ тўланди.

Аҳолининг омонат кассаларга қўйган жамғармалари ярим йил мобайнида 2,8 миллиард сўм кўпайиб, 1 июлгача 35 миллиард сўмдан ортиб кетди.

Ярим йил мобайнида давлат ва кооператив савдосининг **чакана товар обороти** 67,9 миллиард сўмни ташкил этди ва қиёсий нархларда 7,8 процент кўпайди. Чакана товар оборотининг ярим йиллик плани 100,2 процент қилиб бажарилди.

Давлат ва кооператив савдосида айрим молларни сотиш қуйидагича ўзгарди:

	Ярим йилликда сотилгани 1968 йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан процент ҳисобида
Ғалла маҳсулотлари	104
Гўшт ва гўшт маҳсулотлари	97
Балиқ, сельд ва бошқа балиқ маҳсулотлари	114
Мол ёғи	112
Ўсимлик мойи	101
Ёғи олинмаган сут маҳсулотлари	111
Пишлоқ	118
Тухум	101
Қанд—шакар	107
Кондитерлик моллари	108
Чой	108
Картошка	102
Сабзавот	83
Ҳўл мева	99
Цитрус мева	118
Кийим-кечак, ички кийим ва газлама	109
Трикотаж буюмлар	112
Пайпоқлар	111
Чарм пойафзал	106
Чинни-фаянс ва шиша идишлар	104
Совун	103
Ювадиган синтетик воситалар	126
Мебель	105
Тикув машиналари	99
Холодильниклар	110
Кир ювиш машиналари	106
Электр пилесослар	106
Соатлар	104
Фотоаппаратлар	95
Мотоцикл ва мотороллерлар	100
Велосипедлар ва мотовелосипедлар	98
Радиоприёмниклар ва радиолалар	107
Телевизорлар	119

Ярим йил мобайнида Совет Иттифоқининг **ташқи савдо обороти** 9 миллиард сўмни ташкил этиб, 8 процент кўпайди.

Аҳолининг уй-жой ва маданий-маиший шароитлари янада яхшиланиб борди. Давлат капитал маблағлари ва уй-жой қурилиш кооперацияларининг маблағлари ҳисобига умумий саҳни 22 миллион квадрат метрга борадиган 508 минг янги шинам квартиралар фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари, ишчилар, хизматчилар ва колхозчилар, шунингдек колхозлар ўз маблағлари ҳисобига ва давлат кредити ёрдамида жуда кўп уйлар қуриб олдилар. Янги мактаблар, мактабгача болалар муассасалари, касалхоналар ҳамда маданий-маиший аҳамиятдаги бошқа объектлар қуриб битказилди.

Шу билан бирга, уй-жой ва маданий-маиший қурилиш ярим йиллик планининг бажарилиши мўлжалдагидан бирмунча камроқ бўлди.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ишлари ҳажми ўтган йилнинг биринчи ярмидагига нисбатан 17 процент, шу жумладан, қишлоқ жойларда 25 процент кўпайди.

Шаҳар ва қишлоқларни янада ободонлаштириш ҳамда уй-жой фондини газлаштириш юзасидан ишлар олиб борилди. Ярим йил мобайнида 1,2 миллион квартира **газлаштирилди.**

Аҳолига **медицина ёрдами** кўрсатиш яхшиланди. Касалхоналар, диспансерлар, хотин-қизлар консультациялари, болалар консультациялари ва поликлиникалар, санаторийлар ҳамда бошқа соғлиқни сақлаш муассасалари тармоғи кўпайди.

Халқ маорифи, фан ва маданиятни ривожлантиришда янада муваффақиятларга эришилди. 77 миллиондан ошиқ киши турли ўқишларга жалб қилинди, шулардан 49,2 миллион киши умумий таълим мактабларида ўқиди. 4,5 миллион бола саккиз йиллик мактабни, 2,6 миллион бола эса, ўрта умумий таълим мактабини битириб чиқди, ишчи ва қишлоқ ёшлари мактабларида эса 600 мингдан ошиқ киши ўрта маълумот олди.

Бир миллион 590 минг киши ёки ўтган йилдагидан 180 мингдан кўпроқ киши олий ва ўрта махсус ўқув юртларини тугатди. Шу жумладан олий ўқув юртларини 560 минг, ўрта махсус ўқув юртларини 1 миллион 30 минг мутахассис битириб чиқди.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ

ДУНЁ ОВОЗИ

СССР БИЛАН ЧЕХОСЛОВАКИЯ БИР-БИРЛАРИГА ТУРИСТЛАР ЮБОРЯПТИЛАР

Бу йил Совет Иттифоқини 28 минг чехословак туристи келиб кўради. Совет Иттифоқидан ҳам тахминан шунча сайёҳ қардош мамлакатга боради.

25 июль куни Чехословакия журналистлари билан ўтказилган учрашув чоғида «Интурист» правлениеси раисининг ўринбосари С. П. Запрометов шуларни маълум қилди. «Интурист»нинг таклифига биноан ЧССРдан келган меҳмонлар Совет Иттифоқида салкам икки ҳафта бўлишди. Улар Москва, Ульяновск, Волгоград, Сочи шаҳарларининг диққатга сазовор жойлари билан танишишди.

Чехословакиянинг «Чедок» саёҳат бюроси «Интурист»нинг актив шерикларидан бири эканлиги учрашув чоғида таъкидлаб ўтилди. Сўнгги ўн йил мобайнида СССРга келувчи чехословак сайёҳлар юрадиган маршрутлар 13 та дан 70 тага қадар кўпайди. Ҳозир «Интурист» В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигини нишонлаш учун ЧССРдан келган меҳмонларга ўн тўққиз Ленин маршрути бўйлаб сафар қилишни таклиф этади.

Совет туристлари, деди С. П. Запрометов, Чехословакияга 50 дан ортиқ маршрут бўйлаб сафар қилмоқдалар. Бунда улар Прага, Братислава, Брно, Карлова-Вари, Острава ва бошқа шаҳарларни кўрадилар.

СЕССИЯ ЁПИЛДИ

ҚОҲИРА. (ТАСС). Араб социалистик иттифоқи умум миллий конгрессининг III сессияси бу ерда ўз ишини тамомлади.

Сессиянинг якунловчи мажлисида Араб социалистик иттифоқи олий Ижроия Комитетининг аъзоси Анвар Садат сессияда қабул қилинган баёнотни ўқиб берди. Бу баёнотда, жумладан, Яқин Шарқда давом этаётган Исроил агрессияси вужудга келтирган аҳвол жуда хатарли эканлиги таъкидлаб ўтилади ва Исроил босиб олган араб ерларини озод қилиш учун курашга қатъий бел боғланганлиги ифода этилади.

ҚОБУЛ. Совет Иттифоқи ёрдами билан қурилган уйсозлик комбинатида янги уйлар учун девор блокларини қуйиш пайти.

В. Соболев фотоси, (ТАСС).

ВДР ОСМОНИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 26 июль. (ТАСС). Вьетнам халқ армиясининг ҳаво ҳужумидан мудофаа жангчилари кеча Хайфон шаҳри ва Хайхинг вилояти устида Американинг яна иккита учувчисиз жосус самолётини уриб туширдилар.

Вьетнам Информация агентлиги хабар беради: Вьетнам Демократик Республикаси осмонида уриб туширилган Америка самолётларининг сони 3.310 тага етди.

Испания диктаторининг найранги қораланмоқда

ЛОНДОН, 26 июль. (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири Мадриддан хабар беради: Испаниянинг яширин шароитда иш кўраётган социалистик ишчи партияси тарқатган варақасида Астурия шаҳзодаси Хуан Карлос Бурбоннинг давлат бошлиғи ва Испания короли ворийси қилиб тайинланганлиги қораланади.

Франконинг чириб кетган франкочилар режими пештоқичи кенжа Бурбонни тайинлаш йўли билан янгилашга уринаётганлиги бу варақада «халқ манфаатларини ифода этмайдиган кортес (парламент) қўллаб-қувватлаётган ва сурбетларча қилинаётган найранг» деб ҳисобланади.

Испания Социалистик ишчи партияси, дейилади варақада, «халқ ҳоҳиши билан чиқариладиган ва эркин ҳамда демократик сайловлар жараёнида ифода этилган» сиёсий қарорнигина тан олади.

КУБА цитрус ўсимликлари етиштириш учун қулай об-ҳаво шароитига эга. Куба апелсинлари, грейпфрутлари ва лимонлари жаҳоннинг кўпгина мамлакатларига экспорт қилинади. Сўнгги йилларда мамлакатнинг кўпгина вилоятларида, шунингдек Пинос оролида цитрус ўсимликлари плантацияларини янада кенгайтириш планлари амалга оширилмоқда. Ана шу мақсадда кўп районларда юзлаб гектар қўриқ ер ўзлаштирилди. Суратда: Хибарито плантацияларида биринчи лимон ҳосили йиғиб олинмоқда.

С. Преображенский фотоси, (ТАСС).

ХИТОЙ РАҲБАРЛАРИНИНГ МАРКСИЗМГА ЗИД ЙЎЛИ

ХКПнинг IX съезди материаллари асосида

Коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йилги Халқаро Кенгаши оппортунизмнинг ҳамма кўринишларига қарши дадил ва изчил кураш олиб бориш зарурлигини кўрсатиб ўтди. Кенгашда қабул қилинган «Ҳозирги даврда империализмга қарши кураш вазифалари ҳамда коммунистик ва ишчи партиялар, барча антиимпериалистик кучларнинг ҳаракат бирлиги» ҳужжатида бундай дейилади: Империализмга қарши муваффақиятли кураш олиб бориш ва ўз ишларида ғалабани таъминлаш учун коммунистлар марксизм-ленинизм тантанасига эришувлари, назария ва сиёсатни ўнг ва сўл оппортунистларча бузишга қарши, ревизионизм, догматизм, сўл сектантларча авантюризмга қарши кураш олиб боришлари зарур.

Кенгаш иштирокчиларининг нутқларида таъкидлаб ўтилганидек, «сўл» оппортунизм, сўл сектантлик авантюризми Хитой коммунистик партиясининг ҳозирги раҳбарлари сиёсатида очиқ-ойдин кўриниб турибди. Кенгашда сўзга чиққанларнинг қарийб жуда кўпчилиги Хитой раҳбарларининг бузғунчилик фаолиятини, уларнинг буюк давлатчилик шовинизми ва советларга қарши сиёсатини қаттиқ қоралашди. Бундай сиёсат ХКП IX съезди (1969 йил, апрель) қарорларида) ўзининг аниқ ифодасини топган эди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Кенгашдаги ўз нутқида бундай деди: ХКП IX съезди маоизм ғоявий-асосий йўл-йўриқларининг эволюциясида янги босқични кўрсатди. ХКП нинг янги уставида Мао Цзэ-дун ғоялари ҳозирги даврнинг марксизм-ленинизми деб эълон қилинди. «Бутун ер курраси устига Мао Цзэ-дун ғоялари байроғини ўрнатиш» вазифаси очиқдан-очиқ эълон қилинди».

Маочиларнинг сиёсий йўлини расмий суратда тасдиқлаган ХКП IX съезди чақирилгандан сўнг, деб таъкидлаб ўтди ўз нутқида Монголия халқ-революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Ю. Цеденбал, тинчлик ва социализм иши учун Хитой раҳбарлари томонидан туғдирилаётган хавф кучайиб кетди. ХПК IX съезди, деб кўрсатди Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ В. Ульбрихт, Хитой раҳбарлари марксизм-ленинизмдан тамомила четга чиққанликларини расмий равишда кўрсатиб берди. Маркс, Энгельс, Ленин таълимотидан, пролетар интернационализми принципларидан алоқани узган Хитойнинг ҳозирги раҳбарлари йўлини ошкора белгилаб берган ХКП IX съездига жуда кўпчилик коммунистик ва ишчи партияларнинг вакиллари ўз сўзларида ана шундай баҳо бердилар.

Маочилар пропагандасида ХКП нинг IX съездини «жипслашиш съезди» «ғалабалар съезди» деб, хитой халқининг революцион ҳаракати тарихида энг буюк воқеа қилиб кўрсатишга уринилмоқда. «Бу съезд,— деди ҳисобот докладида Линь Бяо,— шахсан раис Мао Цзэ-дун бошлаган ва раҳбарлик қилган улуғ пролетар маданий революцияси буюк ғалабани қўлга киритган бир даврда чақирилди».

Пекинда шунчалик шовқин-суронга сабаб бўлаётган «буюк ғалаба»нинг ўзи нима? Бу «ғалаба» Хитой коммунистик партиясининг 1956 йил сентябрида бўлиб ўтган VIII съездида илгари сурилган тўғри қоидаларни тафтиш қилиш, партия ташкилотларини тор-мор этиш, Хитой меҳнаткашларини энг оддий демократик ҳуқуқлардан маҳрум қилиш, марксизм-ленинизмни курашчан миллатчилик ва буюк давлатчилик шовинизми идеологияси, «Мао Цзэ-дун ғоялари» билан алмаштиришдан иборат. Бу ерда гап Хитойда социалистик қурилишни бир четга суриб қўйиш, мамлакатда ташқи ва ички сиёсатда авантюристик йўлни зўрлаб ўтказиш, антисоветизмни муттасил суратда кўпиртириш, халқаро коммунистик ҳаракатда бузғунчилик фаолиятини активлаштириш хусусида бораётир.

ХКП IX съездининг марксизм-ленинизмдан алоқани узганлиги қуйидагиларда айниқса аниқ ифодаланиб турибди.

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМНИ «МАО ЦЗЭ-ДУН ҒОЯЛАРИ» БИЛАН АЛМАШТИРИШ. Агар VIII съездда тасдиқланган ХКП уставида Хитой Коммунистик партияси» «ўз фаолиятида марксизм-ленинизмга амал қилади» дейилган бўлса, IX съездда қабул қилинган уставда эса ХКП «марксизм-ленинизм — Мао Цзэ-дун ғояларига амал қилади» деб айтилган. «Улуғ дарға»нинг югурдаклари сурбетларча жар солиб Мао Цзэ-дуннинг ўзигина «марксизм-ленинизмни ҳимоя қилиб қолди ва ривожлантирди, уни бутунлай янги босқичга кўтарди» демоқдалар.

Марксизм-ленинизм ишчилар синфининг интернационал таълимотидир. Ҳар бир коммунистик партия, шу жумладан Хитой Компартияси ҳам, ўз-ўзидан равшанки, бу таълимотдан ижодий фойдаланиши ва уни ривожлантириши мумкин. Бироқ бу ерда гап марксизм-ленинизмни ижодий ривожлантириш ҳақида эмас, балки уни Мао Цзэ-дуннинг миллатчилик, майда буржуача қарашлари билан алмаштириш хусусида бораётир.

Маоизм ўз социал моҳияти билан халқаро Коммунистик ҳаракатда майда буржуачилик оқимидир, Маоизмнинг ўзагини буюк давлатчилик шовинизми ташкил этади. Маоизм кўп нарсаларни троцкизм бисотидан олган. Булар — «гайкаларни бураш» усули, меҳнатни ҳарбийлаштириш, авантюристик иқтисодий сиёсат, ўз мамлакатида социализм қуриш имкониятидан гумонсираш ва бошқалардир.

ХКП IX съезди ҳужжатларида Хитой жамиятида ишчилар синфининг раҳбарлик роли тўғрисида баланд-парвоз жумлалар анчагина. Масалан, ХКП уставида кўрсатилишича, «Хитой Коммунистик партияси пролетариатнинг сиёсий партиясидир», дейилган. Линь Бяо докладида Мао Цзэ-дуннинг пролетариат «инсоният тарихидаги энг улуғ синф», «ишчилар синфи ҳаммага раҳбарлик қилиши зарур» деган сўзлари келтириб ўтилган. Бу, албатта, пардалашдан бошқа нарса эмас. Ҳақиқатда эса маочилар Хитой ишчилар синфининг ролини Мао бошлиқ «пролетар штаби» буйруқларини ҳеч сўзсиз бажаришдан иборат деб билишади.

Хитойда ишчилар синфининг авангарди бўлган Коммунистик партия бузилиб бормоқда, меҳнаткашларнинг энг оммавий ташкилоти — касаба союзлар тарқаб кетди, ишчилар амалда ишлаб чиқаришни бошқаришдан четлаштирилган, уларнинг турмуш шароитини яхшилаш, меҳнат асосида тақсимлашнинг социалистик принципларини жорий этиш ҳақидаги қонуний талабларига «буржуача эгоизм» кўриниши деб қаралмоқда.

КОЛЛЕКТИВ РАҲБАРЛИК ЎРНИГА МАО ЦЗЭ-ДУНГА СИҒИНИШ. Маълумки, маоизм учун характерли нарса — шахсга сиғиниш идеологиясидир. Хитой халқи маънавий ва моддий ҳаётининг бирор соҳаси йўқки, унга Мао Цзэ-дун шахсига сиғинишнинг ақл бовар қилмайдиган даражада зарарли таъсири ўтмаган бўлсин. Мао Цзэ-дуннинг шахсига сиғиниш Хитой жамиятида қуйидагича тасаввур қилинади. Энг юқорида «улуғ дарға» бўлиб, у ҳамма нарсани кўриб, билиб, олдиндан сезиб туради. Пастда эса хитой халқи бўлиб, у Мао қўлидаги «лой», «винтлар» «михлар», «аскарлар»дир. Мао Цзэ-дуннинг «энг олий ва янги кўрсатмалари»ни ҳеч сўзсиз бажариш, унинг буйруқларига кўр-кўрона, мутаассиблик билан итоат этиш хитой халқининг вазифасидир.

ХКП IX съездининг бутун иши шахсга сиғиниш кўринишида ўтди. IX съездга делегатлар сайлашнинг бенор қилинганлиги партия ички ҳаётининг ленинча нормалари ва коллектив раҳбарлик принципларини қўпол равишда бузиш бўлди. Съездда қатнашган 1512 «делегат» тегишли партия ташкилотлари томонидан сайланмай, балки Мао Цзэ-дун шахсига ниҳоятда содиқ бўлган кишилар орасидан ажратиб олинди. VIII съездда қабул қилинган партия уставида айтилишича, сайловлар «яширин овоз бериш йўли билан ўтказилади». Сайловнинг бу системаси маочиларга маъқул келмади, чунки, бордию, яширин овоз бериладиган бўлса, Мао Цзэдуннинг шахсий ҳокимияти режими учун хунук оқибат рўй бериши мумкин. Янги уставда бундай дейилган: «Ҳамма босқич раҳбар партия органлари демократик маслаҳатлар асосида сайланади», бироқ ХКП сўнгги съездининг ўтказилиши шуни кўрсатдики, уставда раҳбарлик лавозимларига фақат Маога содиқ шахсларни кўтариш кўзда тутилган.

Жаҳон коммунистик ҳаракати тарихида ҳали ҳаёт бўлган раҳбарнинг номи партия уставига киритилган ҳодисани кўрмаганмиз. IX съездда қабул қилинган уставда эса Мао Цзэ-дун ХКП «доҳийси» деб аталишидан ташқари унинг вориси — Линь Бяо ҳам аниқлаб қўйилди. Линь Бяо унинг «яқин сафдоши» ва «ишларининг давомчиси»дир. Бу ерда ҳамма нарса шахсга келиб тақалади: Мао Цзэ-дун ўз йўлини ўтказади, Линь Бяо эса бу йўлни давом эттиради. Ахир бу коллектив раҳбарлик принципини очиқдан-очиқ бузиш эмасми?

СОЦИАЛИЗМ ҚУРИЛИШИНИ ИНҒИШТИРИБ ҚЎЙИШ. ХКП VIII съезди. Хитойда социализм қурилиши конструктив программасини эълон қилган эди. Бу программанинг асосини мамлакатни социалистик индустрлаштириш ташкил қилади. Унда саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш асосида «халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини янада оширишни таъминлаш» вазифаси қўйилган.

ХКП IX съезди Хитойда социализм қурилишига доир ҳеч қандай конструктив программани илгари сурмади. Сийқаси чиққан «бош йўл» ва «катта сакраш» ҳақидаги шиорларни такрорлади.

Социалистик индустрлаштириш йўли Мао Цзэ-дуннинг «Қишлоқ хўжалиги — халқ хўжалигининг асосидир» деган кўрсатмаси билан алмаштирилди. Хитой меҳнаткашларининг турмуш даражасини яхшилаш соҳасидаги вазифалар ҳақида бутунлай ҳеч нарса айтилмаган. Биринчи планга экономика эмас, балки сиёсат қўйилиши зарур деган номарксистик қоида яна такрорланди.

«СИНФИЙ ДУШМАНЛАР» БИЛАН КУРАШ ШИОРИ ОСТИДА ПАРТИЯДАГИ БОШҚАЧА ФИКРЛАЙДИГАН КИШИЛАРДАН ЎЧ ОЛИШ. Линь Бяо ҳисобот докладининг каттагина қисмини Хитойдаги «синфий кураш»га бағишлади. Қанақа «синфий кураш» тўғрисида гап бораётир? Эҳтимол, Хитой меҳнаткашларининг эксплуататор элементлар — буржуазия, собиқ помешчик ва қулоқлар ёки Чан Кай — ши агентлари ва ХХРга юборилаётган Америка империалистларига қарши кураши тўғрисида бораётгандир? Йўқ, бу ерда гап партия ичидаги бошқача фикрлайдиган кишиларга қарши кураш, яъни Мао Цзэ-дуннинг ленинизмга зид авантюристик ички ва ташқи сиёсатидан норози бўлган хитой коммунистларига қарши кураш ҳақида бораяпти.

Минглаб хитой коммунистлари «маданий революция» даврида Мао Цзэ-дун сиёсатининг тўғрилигига шубҳа билан қараганликлари, Хитойдаги вазиятни объектив баҳолаганликлари учун репрессия қилиндилар.

Партиядаги бундай кучлардан ўч олиш учун Мао ҳамма воситаларни ишга солди. Биринчи навбатда у армиядан фойдаланиб, «халқ озодлик армияси сўлларнинг кенг оммасини қўллаб-қувватлаши керак!» деган шиорни ўртага сурди. Бунда марксизм-ленинизмнинг пролетариат диктатураси тўғрисидаги таълимотини сохталаштириб, ана шу таълимотнинг фақат бир томони — куч ишлатишни олиб, асосий томон — яратишни эса улоқтириб ташланди. Маочилар пролетариат диктатураси ҳақидаги шиордан марксчи-ленинчилардан ўч олиш ва Мао Цзэ-дуннинг шахсий ҳокимияти режимини мустаҳкамлаш учун фойдаландилар.

СОВЕТЛАРГА ҚАРШИ СИЁСАТНИ КУЧАЙТИРИШ ЙЎЛИ. Анти-советизм Хитойнинг ҳозирги раҳбарларининг расмий давлат сиёсати бўлиб қолди. ХКП IX съездни советларга қарши кайфиятда ўтказиш ва Мао Цзэ-дун йўлининг тўғрилигини «тасдиқлаб» олишга интилиб. Пекин раҳбарлари советларга қарши қаратилган ҳаракат режасини олдиндан ишлаб чиқдилар. Съезд арафасида, 1969 йилнинг 2 мартида улар Советларга қарашли Даманск оролида қонли қуролли иғвогарлик уюштирдилар. Бу ва ундан кейин, 14—15 мартда ўтказилган ўша оролдаги яна ҳам каттароқ иғвогарлик маочилар томонидан мамлакатда советларга қарши оммавий кампанияни авж олдиришни кўзда тутган эди. Бу, съездни ўтказишга ғоявий жиҳатдан ўзига хос тайёргарлик бўлди. Линь Бяонинг ҳисобот докладида Совет Иттифоқи ва КПССга қарши қаҳр-ғазабли ҳужум тўлиб-тошиб ётибди. Хитой-совет чегараси тўғрисидаги масала бутунлай бузиб кўрсатилди.

ХКП IX съезди қарорлари асосида Хитойда советларга қарши кампания мисли кўрилмаган даражада авж олдириб юборилди. Совет Иттифоқига нисбатан нафратни ҳар томонлама кучайтириб, маочилар пропагандасида энг ифлос бўҳтон ва туҳматдан ҳам ҳазар қилмаган ҳолда гўё СССР Хитойга ҳужум қилмоқчи, деб Хитой халқига таъсир ўтказилмоқда.

Партиямизнинг Хитойга нисбатан муносабати ҳаммага маълум. КПСС Марказий Комитетининг июнь (1969 йил) Пленумида айтиб ўтилганидек, партия Хитой масаласида Халқаро Кенгашдаги КПСС делегацияси позициясини якдиллик билан маъқуллайди, Хитойнинг ҳозирги раҳбарларининг анти-ленинчи ғоявий кўрсатмаларига қарши, бузғунчилик сиёсати ва буюк давлатчиликдан иборат ташқи сиёсий йўлига қарши муросасиз ғоявий кураш олиб боради. Партия коммунизм қураётган совет халқи манфаатларини ҳар қандай ҳамлалардан ҳимоя қилиб қолиш учун бутун чораларни кўради.

В. СИДИХМЕНОВ.

ФИТНА БАРБОД БЎЛДИ

Телеграф агентликлари яқинда Судан пойтахтидан «шошилинч» деган белги қўйилган хабарни тарқатдилар. Бу хабарда Хартумда жуда катта контрреволюцион фитна фош қилинди,' дейилган эди.

Шу йилнинг май ойида ҳокимият тепасига келган Судан революцион ҳукуматининг прогрессив ташқи ва ички сиёсати реакцион кучлар ўртасида жуда катта норозилик туғдирди. Бу кучлар ана шу фитнанинг ташаббускори бўлдилар.

Армиядаги қўпорувчи унсурлар Судандаги ашаддий реакцион ташкилотларнинг фотиҳаси билан ҳаракат қилдилар. Улар ғарбдаги баъзи мамлакатларнинг элчихоналари билан, ҳусусан АҚШ дипломатлари билан маҳкам алоқа боғладилар. Судан ички ишлар министри майор Ф. Хамадалланинг айтишича, контрреволюционерлар, жумладан, фитна амалга оширилган кунда бизга ёрдам бериш учун чет эллардан қирувчи самолётлар ва транспорт самолётлари Хартумга келади, деб умид боғлаганлар.

Исроил ташқи ишлар министри А. Эбан ҳам фитна бошлашга ундаб, шармандали роль ўйнади. А. Эбан Африка мамлакатларидан бирига қилган сафари вақтида мамлакатнинг жанубий вилоятларидан қочиб кетган ва контрреволюцион кайфиятда бўлган суданликларнинг раҳбарлари билан учрашган ва Тель-Авив сизларни қўллаб-қувватлайди, деб дангал айтган. Лекин фитна ўз вақтида барбод этилди.

Судандаги революцион ҳокимият актив ҳаракат қилмоқда. Империализмга қарши қатъий кураш олиб бориш, араб давлатлари ва социалистик давлатлар билан алоқаларни мустаҳкамлаш — Судан ташқи сиёсий йўлининг негизидир. Суданнинг Германия Демократик Республикаси, Корея Халқ Демократик Республикаси билан ва Жанубий Вьетнам Республикасининг муваққат революцион ҳукумати билан дипломатия муносабатлари ўрнатганлиги Судан антиимпериалистик йўлни ўтказиб келаётганлигини очиқ—равшан исбот этади.

Судан раҳбарлари ички сиёсатида демократик социалистик давлат қуришни ўзининг асосий мақсади, деб эълон қилди. Бош министр Б. Авадалла айтдики, Судан «мамлакатнинг миллий экономикасини империализм таъсиридан ҳимоя қилиш ва бу экономикани мустаҳкам социалистик негизда қуриш»га қатъий қарор бергандир.

Мамлакат раҳбарлари Судан тарихида биринчи марта тахминан 10 миллион араб яшаётган шимолий вилоятлар билан беш миллионга яқин негр яшаётган жанубий вилоятлар ўртасидаги ўзаро муносабатлар каби мураккаб проблемани тинч ҳал этишга киришдилар. Суданда ўз ҳукмронлигини сақлаб қолиш мақсадида миллий адоватни ҳар қандай йўллар билан авж олдиришга интилган инглиз империалистлари ана шу проблемани қасддан вужудга келтирган эди.

Революцион ҳукумат жанубий вилоятларга маҳаллий автономия бериш тўғрисида қарор қабул қилди. Бу — шубҳасиз, муҳим прогрессив тадбирдир.

Мамлакат халқи, жаҳондаги барча прогрессив кучлар Судан ҳукуматининг сиёсатини кенг қўллаб-қувватламоқдалар. Айни вақтда реакцион фитна кўтариш йўлидаги уриниш Суданнинг ўзида ҳам, унинг чегараларидан ташқарида ҳам бу мамлакатдаги тараққиётни орқага буриб юборишга умид боғлаган кучлар борлигини яна бир марта эслатади.

В. ОСИПОВ,
С. АНИЧКИН,
Ю. РОДИОНОВ.

Иғвогарлик давом этмоқда

ҚОҲИРА, 26 июль. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикаси қуролли кучлари вакили қуйидагиларни айтди: Исроил қўшинлари кеча маҳаллий вақт билан эрталаб соат 10 дан 15 минут ўтганида Сувайш ва Порт-Тавфиқ шаҳарларини тўп ва танклардан ўққа тутди. Миср қўшинлари жавоб тариқасида ўт очдилар. Икки ўртадаги отишма Исмоилия ва Ал-Кантара районларига ҳам ёйилди.

Вакил қуйидагиларни ҳам хабар қилди: Исроил самолётларининг яна бир группаси соат 14 да Порт-Тавфиққа ҳужум қилди. Миср зенит артиллериясининг ўти билан битта қирувчи бомбардимончи самолёт уриб туширилди. Исроил самолётларининг бошқа бир группаси Деверсуар, Ал-Каба ва Ат-Тина районларига ҳужум қилди. Бирлашган Араб Республикасининг зенитчилари Исроилнинг яна икки самолётини уриб туширдилар.

Қуролли кучлар вакили канал зонасида уруш ҳаракатлари давом этмоқда, деди.

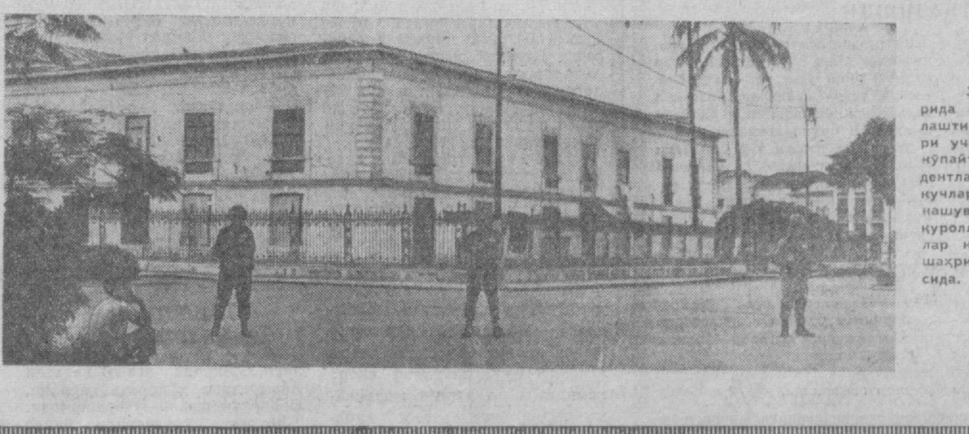

ЭКВАДОРНИНГ йирик шаҳарларида таълим системасини демократлаштириш ва университет эҳтиёжлари учун ажратиладиган маблағларни кўпайтиришни талаб қилаётган студентлар билан полиция ва қуролли кучлар солдатларининг кескин тўқнашувлари бўлиб ўтмоқда. Суратда: қуролли кучлар солдатлари студентлар намойиши вақтида Гуаякиль шаҳридаги университет территориясида.

(ТАСС фотохроникаси).

КАЛИНИН районидаги Оржоникидзе номли колхоз дала меҳнаткашлари тўқ ва маданий ҳаёт кечирмоқдалар. Ҳар йили колхозчи оилалари янги уйларга кўчиб кирмоқда. Колхоз янги турар-жойлар қурилишига кўплаб маблағ ажратмоқда.
Суратда: колхозда қурилган янги турар-жой бинолари.

А. Абалян фотоси.

РСФСРда ўзбек адабиёти ва санъати декадаси

НАФОСАТ КУЙЧИЛАРИ

Ижодкор совет халқи ва тараққийпарвар инсоният буюк доҳиймиз Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг бир асрлигини қизғин кутиб олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқда. Не бахтки, ана шундай улкан тантана арафасида шу буюк инсоннинг қадамжолари бўлмиш Россия Федерациясида ўзбек адабиёти ва санъатининг ўн кунлиги давом этмоқда.

Бу тантанага республикамиз ёзувчилари, шоирлари, бастакорлари, рассомлари, олимлари билан бирга бир гуруҳ санъаткорлар, жумладан эстрада артистлари ҳам ташриф буюрганлар.

Маълумки, республикамизда санъатнинг барча турлари қатори эстрада санъати ҳам кун сайин тараққий этиб, ривожланиб бораётир. Муҳиддинқори Екубов номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўзбекистон Давлат филармонияси ва эстрадаси сафига кўплаб хушовоз хонандалар кириб келмоқда. Улар навқирон ўзбек эстрада санъатининг довруғини бутун дунёга таратмоқдалар. Ўзбек эстрада артистлари қайси бир республика, область ёки шаҳарга бормасин томошабинлар уларни зўр мамнуният, гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар. Худди шунингдек, Волга соҳилида жойлашган шаҳарларнинг санъат мухлислари ҳам эстрада артистларимизнинг маҳоратига қойил қолмоқдалар. Зеро у ерга номлари фақат Иттифоқимизгагина эмас, балки бутун дунёга маълум ва машҳур бўлган санъаткорлар борганлар. Ўзбекистон ССР халқ артисти Ботир Зокиров, республикада хизмат кўрсатган артистлар Стахан Раҳимов, Алла Иошпе ва бошқалар фикримизнинг далили бўла олади.

Дарҳақиқат, Ботир Зокировни билмайдиган, унинг ажойиб қўшиқларини завқ билан тингламаган киши топилмаса керак. У ўз ашулалари билан қатор чет эл мамлакатлари санъат мухлисларининг ҳам қалбидан жой олган. Зотан, у меҳр билан ижро этган «Раъно», «Мафтун бўлдим», «Маҳбубга», «Газли қўшиғи», «Соғинди жон», «Сенсиз» русча, французча «Ватаним қизлари» ва бир қатор ҳиндча, афғонча ашулалар кимнинг дилига завқ бахш этмаган, ором бермаган дейсиз! Ботир Зокиров куйлаган қўшиқларни тинглаган ҳар бир киши овозининг сеҳрига, истеъдодининг қудратига қойил бўлади. Ҳа, Ботир Зокиров ўзбек эстрада санъатининг довруғини оламга таратган, уни ранг-баранглаштириш ва шакллантиришда улкан меҳнати сингган санъаткордир. Шунинг учун ҳам ўн кунлик давом этаётган шу кунларда россиялик қўшиқшинавандалари уни зўр олқишлар билан кутиб олмоқдалар, хонанданинг санъат ва маҳоратига таҳсинлар айтмоқдалар.

Россиялик санъат ихлосмандлари олқишига сазовор бўлаётган санъаткорларимиздан бири жарангдор овоз соҳиби Стахан Раҳимовдир. Дарвоқе, ўрни келганда бир нарсани эслатиб ўтмоқ жоиздир. Поёнсиз Россиянинг Волга бўйи шаҳрида республикамиз маданияти байрами ўтаётган бир пайтда бир гуруҳ санъаткорларимизга юксак унвонлар берилиши нур устига аъло нур бўлди. Унвонга сазовор бўлганлар орасида эстрада артистларидан Алла Иошпе, Эльмира Ўрозбоева, Муҳаббат Шамаевалар ҳам бор. Уларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берилди. Бу, шубҳасиз, санъаткорларимизни янги-янги ашулалар ижод қилишига ундайди. Шундай қилиб, хушовоз хонанда Стахан Раҳимов ўзининг ажойиб ашулалари билан россиялик эстрада санъати мухлислари диққатини жалб қилмоқда. Томошабинлар унинг «Зуҳра», «Кел ёр», «Долалай», «Сен ва мен», «Шейк» каби қўшиқларини юксак олқишламоқдалар.

Эстрада артистларимиз Алишер Навоий номидаги опера ва балет академик катта театримиз, Қоҳира ва Мадрас, Бомбей ва Калькутта, Прага ва Монреальда олқишга сазовор бўлган, Совет Иттифоқи халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати Мукаррама Турғунбоева раҳбарлик қилаётган «Баҳор» ансамбли, шунингдек яқинда ташкил топган «Шодлик» ашула ва рақс ансамбли, «Лазги» этнографик Хоразм қўшиқ ва рақс ансамбллари билан бир қаторда дўстларимизга ўзбек санъатини кўз-кўз қилмоқдалар. Ўзбек санъатининг ниҳоятда жозибадор, оҳангдор, нафис ва мафтункор эканлигини намойиш қилмоқдалар.

Энг қувончлиси шундаки, эстрада артистларимиз, дўстларимизни ўз санъатлари билан хушнуд этиш билан кифояланиб қолмай улардан ижодий ўрганадилар. Репертуарларини янги-янги ашулалар билан бойитиб қайтадилар. Декададан қайтгач, ўзбекистонлик санъат мухлисларига Россия эстрада санъатидан намуналар куйлаб берадилар.

Улуғ рус дарёси Волга бўйида бошланиб Советлар мамлакатининг пойтахти Москвада якунланадиган адабиётимиз ва санъатимиз ўн кунлиги ҳар иккала республика маданий ҳаётида муҳим воқеа бўлиб қолажак.

М. ҲАЗРАТҚУЛОВ.

Янги ярмарка

Чилонзор районидаги Фарҳод кўчаси ўзгача манзара кашф этган. Бу ерда бутун бир савдо шаҳарчаси ташкил қилинган. Чиройли павильонлар, ойнаванд бинолар — ҳамма-ҳаммаси янгидан қад кўтарган. Ана шу биноларга ошхоналар, кафе, аҳолига маданий-маиший хизмат қиладиган устахоналар жойлашган. Худди байрам тусини олган. Бу савдо ярмаркасига фақат чилонзорликлар эмас, шаҳримизнинг бошқа районлари меҳнаткашлари ҳам ташриф буюришяпти.

Икки томонга назар ташлаймиз. Харидорлар нимани истаса ҳаммаси муҳайё. Саноат моллари, озиқ-овқат маҳсулотларининг хилма-хил турлари бу ерга келтирилган. Газмоллар, тайёр кийимлар, трикотаж, чинни буюмлари, оёқ кийимлари, хўжалик моллари нимаики десангиз, сотувчилар сизга икки қўллаб тутқазишади.

Ёз ноз-неъматларини айтмайсизми. Колхоз ва совхозлардан келтирилган янги, қуёшда тобланган помидорлар, сабзи, пиёз, дастурхон безаги бўлган олма, ўрик каби ширин-шакар мевалар харидорларни ўзига жалб этади.

Ярмаркага шаҳар савдосининг ҳамма тармоқлари ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Марказий универмаг. «Ташобувторг»дан, «Таштекстшвейторг»дан, «Ташпромторг»дан, «Ташхозкультторг»дан, қатор гастрономлардан кетма-кет харидорлар дидига мос моллар ва маҳсулотлар келтириб турилибди.

Ярмарка ходимлари харидорларнинг умумий овқатланиш ва маданий дам олишлари учун ҳам анчагина ишлар қилмоқдалар. Октябрь, Чилонзор, Фрунзе ошхоналар трестлари томонидан хилма-хил лаззатли таомлар ҳозирланган. Ярмаркага келган харидор бир йўла бу ердан истаган ҳамма нарсасини сотиб олиши мумкин. Бошқа магазинларга бориб овора бўлишликнинг ҳожати йўқ.

Янги очилган ярмарка шаҳар аҳолиси учун муносиб совға бўлди. Шаҳар савдо бошқармаси томонидан ташкил этилган бу ярмаркада кўрсатилаётган маданий савдо хизматидан ҳамма мамнун.

М. ЗАРИПОВ.

ҚАЙСИ ФАННИ СЕВАСИЗ?

Мактабларда ўқувчиларга пухта таълим-тарбия бериш, ёш авлодни коммунизм руҳида тарбиялашда илғор тажрибалардан фойдаланилмоқда, тарбиянинг янги формалари ўйлаб топилмоқда.

Яқинда Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлими яна бир яхши тадбир белгилади. Бу жамоатчилик ўртасида катта қизиқиш туғдиряпти. Мактабларда ўқувчиларга айрим фанлардан чуқурроқ билим бериш ниятида дарс соатлари икки баравар кўпайтирилади. Бунда ўқувчилар истаги инобатга олинади.

115 ва 162-мактабларда физика-математика дарслари кенгайтирилган программада олиб борилади. 85-мактабда биология, 73-мактабда физика, 82-мактабда математика, 11-мактабда химия, 169-мактабда ўзбек адабиёти дарслари одатдаги программадагидан кўра анча батафсилроқ ўқитилади.

Мактабларда ташкил этиладиган бундай программаларнинг ўқувчилар учун катта фойдаси бор. Чунки ўқувчи ўзи севган фан бўйича чуқурроқ билим олади, бу уларнинг техникум ва олий ўқув юртларига кириб ўқишларига қулайликлар туғдиради.

Р. ЗИЕЕВ.

ХОРАЗМ САНЪАТКОРЛАРИ ПАХТАКОРЛАР МЕҲМОНИ

Огаҳий номидаги Хоразм область театри коллективи Оққўрғон район пахтакорларига катта программада томошалар кўрсатмоқда. Яқинда хоразмлик санъаткорлар «Ленинобод» колхози пахтакорларининг меҳмони бўлишди. Дўстбобоев, Саидов, Отажонова ва бошқалар ижро этган шўх куй ҳамда лапарлар, рақслар ҳаммага манзур бўлди.

Хоразм санъаткорлари областимиз район ва қишлоқлари бўйлаб икки ҳафта давомида гастроль беришади.

Н. ТЎФОНОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — **Москва кўрсатади,**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

18.30 — **Курсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.35 — **Телеянгиликлар,** 18.50 — **Қўғирчоқ фильм** (болалар учун). 19.00 — М. Горький. **Матвей Кожемякиннинг ҳаёти** (телевизион бадиий фильмнинг иккинчи серияси). 20.15 — **Кўрсатишлар программаси ва реклама.**

Ўзбек тилида: 20.25 — **Телеянгиликлар,** 20.40 — **Ўзбек трактори,** 21.05 — **Ильич йўлланмаси билан** (киноленинномa). 21.30 — **Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси бадиий ҳаваскорларининг концерти,** 22.15 — **Умр бир марта берилади** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ЎҚУВ КЎРСАТИШЛАР ПРОГРАММАСИ

18.00 — **Ўқишга марҳамат!** (ўзбек тилида).

Рус тилида: 18.30 — **Физика,** 19.00 — **Математика** (абитуриентлар учун).

19.55 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Ўзбек музикасида хор садолари.**

Рус тилида: 20.30 — **Мен севган днёр** (илмий-оммабоп фильм). 21.30 — **Адмирал Нахимов** (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Йигит ва қиз — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 4 ва кеч 8 да), «МОСКВА» (эрталаб 11-40 минут, кундуз 3 ва кеч 9-20 минутда).

Қор аёл ҳақида афсона — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 1-20, 5-20 минут ва кеч 7 да).

Доктор Абст тажрибаси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Бомбай тун оғушида — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3, 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9 яримда).

Монпарнас, 19 — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, кеч 6 ва 9-45 минутда).

Ўзбекистон ССР Тош йўллар министрлиги «УЗОРГТЕХАВТОДОРСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ ТАЖРИБА УСТАХОНАЛАРИГА

слесарлар, ускуналар монтажи слесарлари, слесарь-электриклар, электр ва газ пайвандчилар, юкчилар

ҚЕРАК

Маош ишбай асосида тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Қорасарой кўчаси, 325-уй (7-троллейбуснинг сўнгги бекатигача борилади, 42-автобуснинг «Чуқурсой» бекати).

«УЗКООПСТРОЙМОНТАЖ» ТРЕСТИГА

инженерлар: қурувчи, бетон ва темир бетон ишлаб чиқариш ҳамда конструкция бўйича, иссиқлик-газ таъминоти ва вентиляция бўйича;

бошлиқлар: молия ва шартнома бўлимига, моддий-техника таъминоти конторасига; **катта ревизорлар, Фарғона қурилиш-монтаж бошқармасига, бош инженер; машинистка**

ҚЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Жомий кўчаси, 5-уй (10, 43, 56-автобуслар, 7, 10-троллейбусларнинг «Трактор йиғув заводи» бекати).

Иссиқлик тармоқлари ва «Чилонзор», «Височовольт», Юнусобод, Қорақамич районларида жойлашган қозон-буғхоналарда ишлаш учун

«Узбекгидроэнергострой» тресги қошидаги ИШЧИЛАР ТАЪМИНОТИ БОШҚАРМАСИГА

бош бухгалтер ўринбосари, катта ревизор, УРС бош бухгалтери, жойларга бориб ишлаш учун бош бухгалтер

ҚЕРАК

Жойларга бориб ишлайдиганлар квартира билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 22-уй. Телефонлар 4-05-20, 4-06-40.

Спорт

ТЕРМА КОМАНДАМИЗНИНГ БИРИНЧИ ЎЙИНИ

СССР футбол терма командаси мавсумда биринчи халқаро ўртоқлик учрашувини Лейпциг шаҳрида ГДР терма командаси билан ўтказди.

Ўйин бошланиши билан мезбонлар актив ҳужумга ўтишди ва 6-минутда Лёве Рудаков дарвозасига тўп киритди. Совет футболчилари бундан руҳан тушмай, ўйинни ҳамжиҳатлик билан давом эттирдилар. 35-минутда Пузач, 59-минутда Хмельницкий иккита чиройли тўп киритиб командамизни олдинга олиб чиқди. Бироқ матч тугашига бир неча минут қолганда немис футболчилари ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлдилар.

Бу ўйин футболчиларимиз учун 10 сентябрда Шимолий Ирландия терма командаси билан бўладиган жаҳон чемпионати саралаш учрашуви олдидан дастлабки репетиция бўлди. СССР терма командаси саралаш ўйинларини бошлагунча яна Югославия ва Швеция футболчилари билан ўртоқлик учрашуви ўтказади.

«ПАХТАКОР» ДАМ ОЛГАНДА

Олий лигада қолишга даъвогарлик қилаётган олти команда ўтган шанба куни якунловчи ўйинларни бошлаб юборди. Биринчи турда «Пахтакор» дам олди. Москвада «Локомотив» билан «Қайрат» учрашди. Қозоқ футболчилари бу ўйинда битта очко олишга муваффақ бўлдилар, холос. Матч 1:1 ҳисобида тугади. «Уралмаш» ўз майдонида «Крилья Советов»дан 0:1 ҳисобида енгилди.

Бугунгача олтиликда беллашаётган командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Ўйин	Тўплар	Очко
«Арарат»	18	18—23	17
«Қайрат»	19	16—19	16
«Пахтакор»	18	16—23	15
«Уралмаш»	19	9—19	14
«Крилья Советов»	19	17—24	12
«Локомотив»	19	14—26	11

ЎҚУВЧИЛАР СПАРТАКИАДАСИ ТУГАДИ

Ереван шаҳрида Бутуниттифоқ мактаб ўқувчиларининг XI спартакиадаси мусобақалари тугади.

Республикамиз енгил атлетикачилари қатори сузувчилари ҳам яхши натижаларга эришдилар. О. Абрамова 100 метрга брасс усулида сузишда бир минут 21,2 секунд натижа кўрсатиб иккинчи ўринни эгаллади ва спорт мастери нормативини бажарди. Унинг командадоши В. Рижов шу масофага бўлган ўсмирлар мусобақасида иккинчи ўринга чиқди.

Ўзбекистон гимнастикачилари умумкоманда ҳисобида олтинчи ўринни эгалладилар.

Велосипедчиларнинг 25 километрга бўлган шахсий пойгасида қатнашган Ю. Мельников маррага тўртинчи бўлиб келди ва СССР спорт мастери нормативини бажарди.

Боксчилар, эшкак эшувчилар, енгил атлетикачилар яхши натижаларга эришишган бўлишса, футболчилар, қиличбозлар имкониятларидан паст даражада қатнашдилар.

ЯНА ЮТҚАЗИШДИ

Иккинчи лиганинг тўртинчи кичик группасида беллашаётган республикамизнинг уч командаси сафардаги учрашувларда яна муваффақиятсизликка учради. «Политотдел» Ботумида «Динамо»дан, «Зарафшон» эса Брестда «Спартак»дан бир хил 0:1 ҳисобида енгилди. Фарғоналик футболчилар эса «Молдова»га йирик ҳисобда (0:4) ютқазишди.

Уч командамиз иккинчи даврани жуда ёмон бошлашди. Улар жами 9 ўйин ўтказиб, фақат биттасида устун келдилар, қолган 8 матчда эса бошларини қуйи эгиб майдондан чиқиб кетишди.

Бугун навбатдаги тур ўйинлари бўлади. «Политотдел» ўз майдонида Кировобод динамочиларини қабул қилади. «Зарафшон» Кишеневда, «Нефтяник» Ригада ўйин ўтказади.

ЧАВАНДОЗЛАР МУСОБАҚАСИ

Москвада мамлакатимизнинг энг кучли чавандозлари маҳоратларини намойиш этмоқдалар. Шахсий ва команда биринчилиги жуда қизиқарли ўтяпти. Тошкентлик спорт мастери В. Угрюмов «Хашиш» лақабли отда бахслашиб учинчи ўринни эгаллади ва бронза медалига сазовор бўлди.

Республикамиз чавандозлари умумкоманда ҳисобида олтинчи ўринни эгаллашди.

МИНГ РАҲМАТ

Яқинда қаттиқ бетоб бўлиб қолдим. Аввалига ўзимга олмай, тузалиб кетарман деб ўйлагандим. Лекин бора-бора тузалиш ўрнига оғирлашиб бордим. Ҳатто ўрнимдан ҳам туролмай қолдим. «Тез ёрдам» чақиришди, участка врачи кўриб далда берди.

Мени Жуковский номли касалхона урология бўлимига ётқизишди. С. Умаров мени операция қилди. Аҳволим аста-секин яхшилана борди. Қўли енгил, ажойиб шифокор Саид Умаров тез-тез ҳолимдан хабар олиб турди. Ҳамшираларни айтмайсизми, бири-биридан ширин сўз, хуш табиатли экан.

Кўп ўтмай, касалхонадан буткул соғайиб уйимга, фарзандларим бағрига қайтдим. Ҳурматли редакция, газетангиз орқали Саид Умаровга ва унинг ҳамкасбларига минг-минг раҳмат айтмоқчиман.

А. ҚОДИРОВ,
Улуғ Ватан уруши инвалиди.

ЎЗБЕКИСТОН Фанлар академиясининг Тошкент шарқ қўлёзмалари институтида 17 мингдан ортиқ нодир қўлёзмалар сақланмоқда. Ўзбек тадқиқотчилари фан ва маданиятга доир бу қўлёзмалар устида чуқур илмий иш олиб бормоқдалар. Суратда: институт директори, тарих фанлари кандидати Сабоҳат Азимжонова ва филология фанлари кандидати Абдуқодир Муротовлар Алишер Навоий девонини ўқиб, таҳлил қилмоқдалар.

С. Безносов фотоси.

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ЛАТВИЯЛИК ИНЖЕНЕРНИНГ ИХТИРОСИ

Мис сингари юмшоқ металл воситасида тобланган пўлатда тешик ўйиш мумкинми? Фан электр эрозия усули деб аталмиш шундай воситани билади. Иш суюқлигига ботирилган мис асбоб электрод вазифасини ўтайди. Шу электрод билан пўлат деталь ўртасида махсус генератор ёрдамида кучли электр разряди ҳосил бўлади. Шундай қилиб, электрод ўз шаклидан нусха кўчирган ҳолда, пўлат буюм бағрига кириб бораверади. Шундай экан, бу усул металларга ишлов бериш технологияси учун ниҳоятда қўл келиши мумкинку. Лекин бундай асбоб жуда тез ейилади ва уни алмаштириш лозим бўлади....

«ВЭФ» электротехника заводининг инженери Лео Розе янги конструкциядаги генератор ясади. Шу генератор туфайли мис электродлар амалда мутлақ ишдан чиқмайди. Электродлар «абадий» электродларга айланиб, эндиликда асбоб-ускуналар тайёрлаш ва уларни ремонт қилиш процессларида кенг кўламда қўлланилмоқда. Бу янгилик ихтиро деб топилиб, Европадаги бир қанча мамлакатларда патентланди.

АТОМНИНГ ЎРМОНДАГИ «ҲУНАРИ»

Фанда радиоактив нурланишлардан муваффақият билан фойдаланилмоқда. Аммо бундай нурланишлар бетон ва пўлат орасидан бемалол ўтиб кетаберсада, ҳозирга қадар... оддий ёғоч олдида «бўшанглик қилиб» қоларди. Шу туфайли мамлакатимиз корхоналарида ёғоч чиқитини ажратувчилик касби сақланиб қолган. Бундаги бирдан-бир асбоб хиловчининг моҳир кўзидир. Ҳар бир ёғоч ёки тахта «шахсан» кўздан кечириб чиқилиши керак. Шундай бўлсада, энг тажрибали кўз ҳам ёғочнинг ичини кўролмайди, унинг яширин нуқсонларини билолмайди. Кўпинча бундай нуқсонларнинг зарари катта бўлади.

Мана шу сабабдан ҳам, ёғоч тайёрловчилар янги гамма-дефектоскопини зўр қизиқиш билан кутиб олдилар. Асбоб ёғочнинг орасини ҳам «кўра олади», ундаги ҳамма кавакларни, кўзларни, структурасидаги майда нуқсонларни ва ҳаттоки хашаротлар етказган зарарни ҳам қайд этади. Бундан буён ёғочнинг чиқишини механизмлар ажрата олиши мумкин. Дефектоскоп берган сигнал бўйича бошқарувчи машина «механик қўл» ёрдамида чиқит ёғоч ёки тахтани конвейердан туртиб туширади.

Гамма-дефектоскопни Томск политехника институти, СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг кончилик ишлари институти ҳамда ўрмон ва ёғоч институти олимлари яратдилар.

(ТАСС мухбирлари).

ОЛИМПИАДА ШАҲАРЧАСИДА

«Мухбир» кўчасида Олимпиада шаҳарчаси қурилиши жадал суръатлар билан давом этмоқда. Бу ерда улкан спорт комплекси қатори маданий-маъмурий бинолар ҳам қурилади. Яқинда эса 6 қаватли меҳмонхона қўлдан чиқарилиб, фойдаланишга топширилди. 159-трест қурувчилари барпо этган бу меҳмонхона спортчиларга аталган. 5 қаватида жами 450 ўрин бор, олтинчи қавати эса дам олишга мўлжалланган.

Ю. АХРОРОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936 Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б — 2332. ИНДЕКС — 6469. Р. 14477.